

Samferdselsdepartementet

Oslo, 26.6.2020

## NASJONALP TRANSPORTPLAN 2022-2033 - HØRINGSUTTALELSE

Det vises til deres brev av 18. mars 2020 angående høring av Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 og transportvirksomhetenes svar på oppdrag fra Samferdselsdepartementet, (deres ref. 20/722-).

Norsk Friluftsliv representerer de 18 største frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen rundt 950.000 medlemskap og rundt 5.000 lokale lag og foreninger. En av hovedoppgavene for Norsk Friluftsliv er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge.

### Innledning

Ved behandling av gjeldende NTP (2018-2029) vedtok Stortinget et nasjonalt mål om 8 % sykkelandel, med 20 % sykkelandel i byene. Det ble også vedtatt at åtte av ti barn skal sykle eller gå til skolen. Ifølge Nasjonal reisevaneundersøkelse fra 2018 er sykkelandelen av alle reiser kun 5 %, en andel som ikke har økt vesentlig siden 2001. Bare seks av ti barn sykler eller går til skolen. På reiser mellom en og tre km gjøres 54 % med bil og kun 9 % på sykkel.

Regjeringen la nylig fram en handlingsplan for fysisk aktivitet der regjeringen har som mål å skape et mer aktivitetsvennlig samfunn. Fysisk aktivitet understrekes i planen som et nasjonalt hensyn som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging, og regjeringen vil gjøre det mer attraktivt å bevege seg til fots og på sykkel til og fra fritidsaktiviteter, skole, arbeidsplass og gjøremål, og å velge egentransport framfor bilbruk på korte turer.

I handlingsplanen er det blant annet satt opp følgende tiltak:

- Etablere et tverrsektorielt utviklingsprogram for gå- og aktivitetsvennlig nærmiljøutvikling for by- og landkommuner innen 2025, (Helse- og omsorgsdepartementet).
- Formidle fysisk aktivitet som en nasjonal interesse på folkehelseområdet som skal ivaretas i samfunns- og arealplanlegging, (Helse- og omsorgsdepartementet).
- Videreutvikle nullvekstmålet og fortsette satsingen på kollektivtransport, sykling og gange i arbeidet med NTP, (Samferdselsdepartementet).
- Barnas transportplan skal være en viktig del av NTP-arbeidet, (Samferdselsdepartementet).
- Utvikle og formidle kunnskap om hva som får flere til å gå eller sykle, (Samferdselsdepartementet).

I Norge brukes det årlig nær 70.000 kr. per innbygger i offentlige helseutgifter, og kostnadene øker med flerfoldige milliarder hvert år. De positive effektene av sykling og gange er godt dokumentert i nasjonal og internasjonal forskning. Ifølge SSB er mer fysisk aktivitet i befolkningen den eneste realistiske måten å stoppe den enorme veksten i helseutgiftene på. Gevinstene for det offentlige i å investere i økt gange og sykling er enorme.

I tillegg viser rapporter fra FNs klimapanel (IPCC) og Det internasjonale naturpanelet (IPBES) at det er et akutt behov for å kutte klimautslippene og stoppe nedbyggingen av natur. Dette gjør at vi må få mer av transporten over på mer klima- og arealbesparende transportformer, som gange og sykkel.

Kort sagt; mer sykling og gange i hverdag og fritid, som ferdsel i by og i friluftsområder, bidrar til bedre folkehelse, mindre forbruk av areal og reduksjon av klimautslipp - kort sagt et bedre samfunn.

### **Innspill til NT 2022-2033**

#### *Gang- og sykkeltransport må prioriteres*

For at målene og ambisjonene Stortinget og regjeringen har satt for gang- og sykkeltransport skal nås, er det behov for langt tydeligere prioriteringer i NTP og i statsbudsjettene. Til nå har vi opplevd at gang- og sykkelveier har blitt nedprioritert gang på gang. Slik kan det ikke fortsette hvis vi skal ta de enorme utfordringene vi har når det gjelder folkehelse, klimaendringer og tap av natur på alvor.

Norsk Friluftsliv forventer nå at gang- og sykkeltransport blir høyt prioritert både i NTP og statsbudsjettet. Det må derfor utarbeides en nasjonal gå- og sykkelstrategi som blir en del av NTP. Vi mener også at grepet med Barnas transportplan må videreføres og prioriteres i NTP.

#### *Arealbruk*

Som vi skriver i innledningen, må nedbygging av natur kraftig reduseres. De store vei- og jernbaneanleggene som planlegges fører til enorme naturinngrep og beslaglegger store natur- og friluftsområder. I første omgang er det viktig å unngå slike inngrep. Deretter er det viktig at beslutninger om traseer bygges på et best mulig faglig grunnlag. Blant annet må Miljødirektoratets veileder M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder aktivt må brukes i planleggingen.

Vi vil også understreke betydningen av avbøtende tiltak for å legge til rette for gange og sykling rundt store vei- og baneanlegg.

#### *Felles innspill*

Utover dette viser vi til felles innspill fra en rekke organisasjoner, herunder Norsk Friluftsliv, samt uttalelsen fra Syklistenes Landsforbund, som vi støtter.

**Med vennlig hilsen**



**Siri Meland**  
fagsjef samfunnskontakt



**Hans Erik Lerkelund**  
fagsjef naturforvaltning